

FINANSTILSYNET
THE FINANCIAL SUPERVISORY
AUTHORITY OF NORWAY

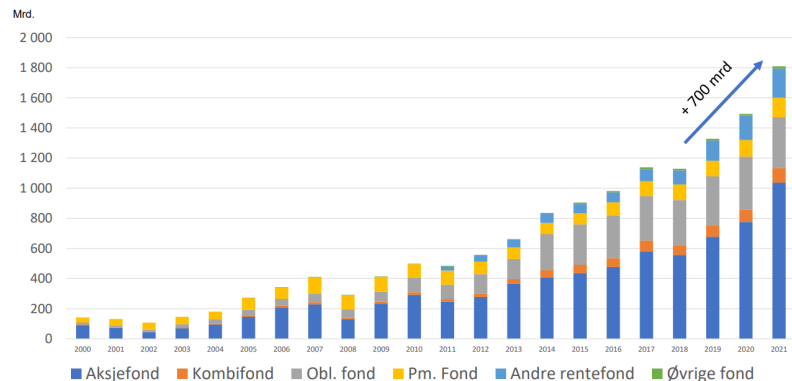
Distribusjon av verdipapirfond, prismodeller og prisutvikling

Verdipapirseminaret 2022

Seksjonssjef Britt Hjellegjerde

Utvikling i forvaltningskapital og nettotegninger

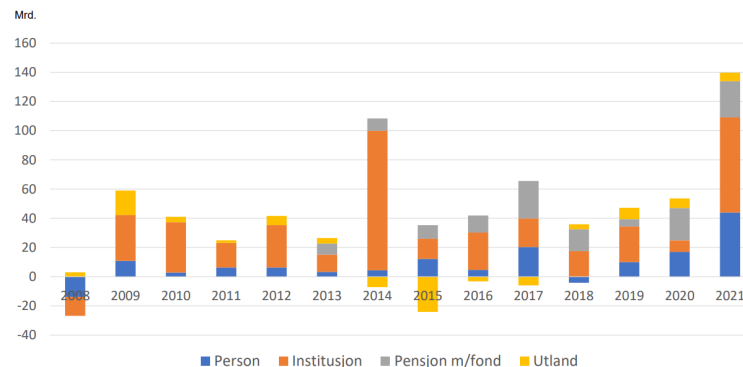
Forvaltningskapitalen i verdipapirfond på 2000-tallet

Kilde: VFF

VFF VERDIPAPIRFONDE-FORENING

Nettotegningen siden finanskrisen

VFF VERDIPAPIRFONDENES FORENING

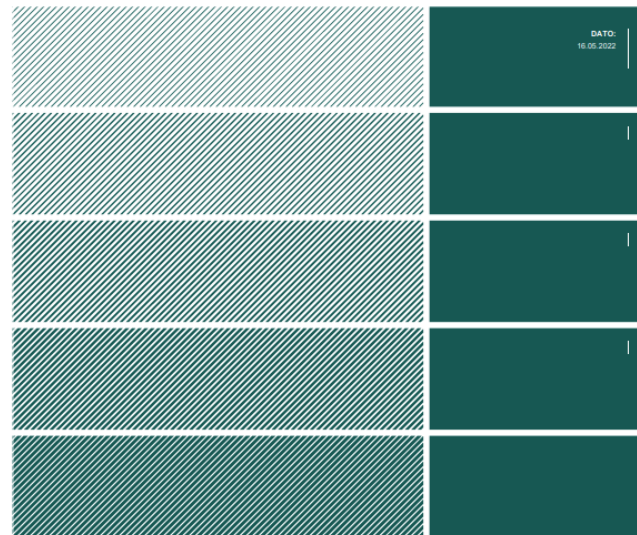
Verdipapirfond

- Lovregulert finansielt instrument
- Forbrukervern sentralt i både regulering og tilsyn
- Skal være et egnet plasseringsalternativ for ikke-profesjonelle investorer
- Viktig med hensiktsmessige prismodeller og god opplysning i alle ledd
- Finanstilsynets rapport om utviklingen i prisene for verdipapirfond 16. mai 2022

<https://www.finanstilsynet.no/nyhetsarkiv/nyheter/2022/endrede-priser-og-prismodeller-for-verdipapirfond/>

Utviklingen i prisene for verdipapirfond

31. desember 2014 til 30. september 2021

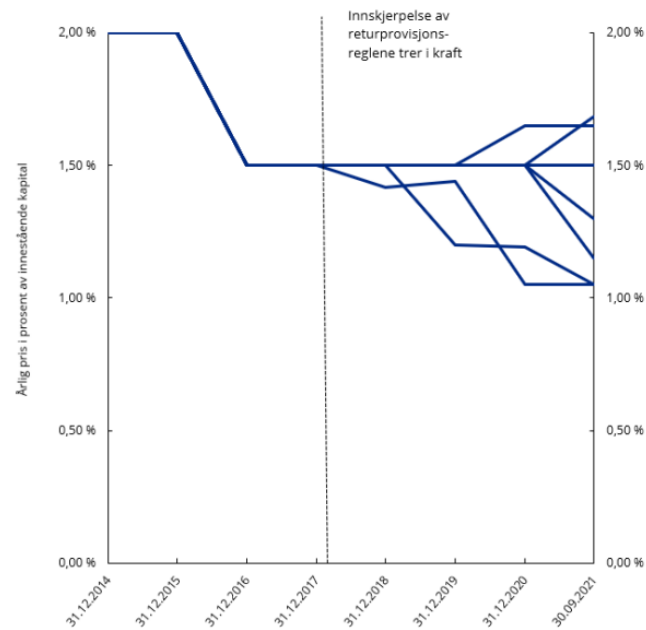
Forvaltningsgodtgjørelsen

- Årlig prosentsats av forvaltningskapitalen som belastes fondet daglig
- Skal dekke forvaltningsselskapets kostnader til porteføljeforvaltning, administrasjon og markedsføring – vpfl. § 4-6, jf. § 1-2 (1) nr. 3
- Begrenset hvilke kostnader som kan belastes fondet utenom forvaltningsgodtgjørelsen
- Avgjørende at kunden gis klar og tydelig informasjon om kostnader – informasjonen må være lett tilgjengelig
- Plikter å ikke påføre fond og andelseiere unødige kostnader
- Forvaltningsselskapet må ha en strukturert prisfastsettelsesprosess som slår inn ved endrede forutsetninger, som for eks. bortfall eller reduksjon i kostnader

Tradisjonell prismodell - returprovisjonsmodellen

- Forvaltningsgodtgjørelsen utgjorde sluttprisen for kunden
- Samme pris uansett salgskanal
- Lett å sammenligne pris på tvers
- Forvaltningsselskapet betalte distributøren løpende for salg og rådgivning (returprovisjon)
- Åpenbare svakheter som uheldige incentiver, «skjulte» kostnader og svekket konkurranse

Figur 2 Eksempel på prisutviklingen til kunden for et spesifikt aksjefond, solgt gjennom flere distributører

Dagens prismodeller

Prismodell	Forvaltnings-selskap	Distributør	Konsekvens for kunde
Direktebetalingsmodellen, variant 1: Verdipapirfond uten returprovisjon	Fond eller andelsklasser uten returprovisjon	Mottar ikke returprovisjon. Tar seg betalt fra kundene gjennom plattformgebyr.	Redusert forvaltningsgodtgjørelse + plattformgebyr
Direktebetalingsmodellen, variant 2: Verdipapirfond med returprovisjon - Returprovisjonen overføres til kundene	Betaler returprovisjon	Mottatt returprovisjon overføres til kundene. Tar seg betalt fra kundene gjennom plattformgebyr.	Forvaltningsgodtgjørelsen reduseres med mottatt returprovisjon + plattformgebyr
Returprovisjonsmodellen: Verdipapirfond med returprovisjon - Returprovisjonen overføres ikke til kundene	Viderefører fond med returprovisjon	Returprovisjonen beholdes mot at kundene skal ytes kvalitetsforbedrende tjenester	Full forvaltningsgodtgjørelse + skal motta tjenester med merverdi

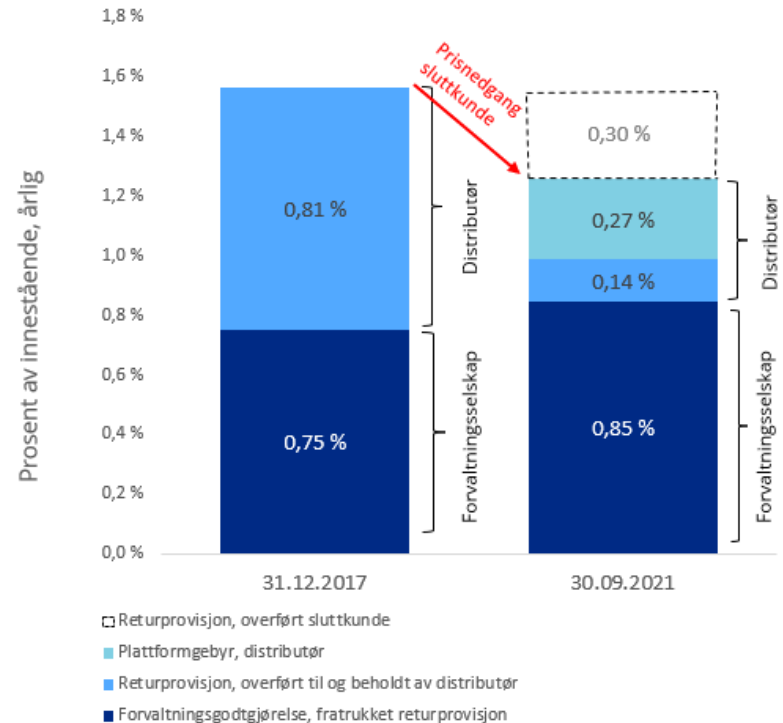
Sluttpris for kunde på aktivt forvaltede aksjefond solgt gjennom distributører

31.12.2017:

- Kunden betalte 1,56 %
- Av dette fikk distributøren 0,81 % og forvaltningsselskapet 0,75 %

30.09.2021:

- Prisen redusert fra 1,56 % til 1,26 %
- Distributørens inntekter er redusert fra 0,81 % til 0,41 % (plattformgebyr og beholdt returprovisjon)
- Forvaltningsselskapets inntekter fratrukket returprovisjon er økt med 0,10 prosentenheter

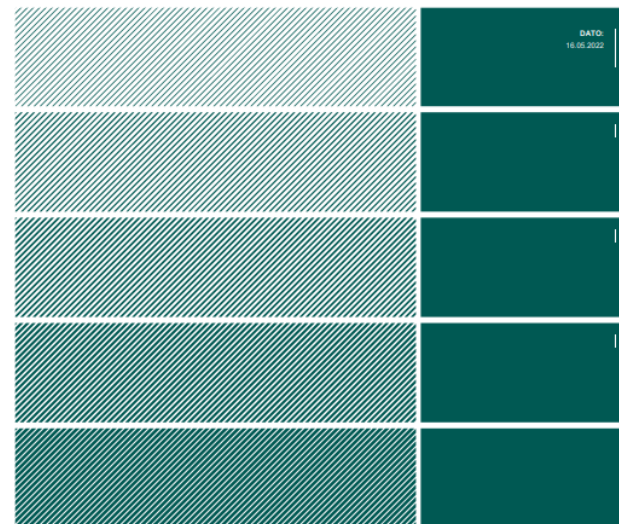

Prisundersøkelse verdipapirfond

- Utviklingen i prisene i personkundemarkedet fra 31.12.2014 til 30.09.2021
- Aksjefond, kombinasjonsfond og obligasjonsfond
- Data fra 13 verdipapirforetak og 12 forvaltnings-selskaper (de største i personkundesegmentet)
- 105 verdipapirfond (maks 50.000 kr. i minste tegningsbeløp, min. 300 MNOK i forvaltningskapital)
- Ca. 70 prosent av verdien av personkunders andeler i verdipapirfond utenom pensjonsprodukter

Utviklingen i prisene for verdipapirfond

31. desember 2014 til 30. september 2021

Hovedfunn og observasjoner

- Kundens sluttpris for aktivt forvaltede aksjefond er redusert. Prisene var på vei ned i årene før nye regler 1. januar 2018, men prisnedgangen tiltok fra 2019.
- Kombinasjonsfond viser marginal prisnedgang
- Indeksfond viser ingen prisendring, men undersøkelsen indikerer prisoppgang når de nye prismodellene etter hvert får større gjennomslag i kundenes fondsbeholdning.
- Distributørleddet står for hele prisnedgangen i aksjefond
- Forvaltningsselskapene har redusert forvaltningsgodtgjørelsen mindre enn reduksjonen i betalingene for distribusjon skulle tilsi, men det er store forskjeller mellom selskapene.
- Gebyrstrukturen er kompleks og lite transparent, og det er krevende for forbrukere å kartlegge og sammenligne priser mellom fond. Tilpasninger til nytt regelverk har gitt mer kompliserte løsninger for alle aktører.

FINANSTILSYNET

THE FINANCIAL SUPERVISORY
AUTHORITY OF NORWAY